

VECKOBLADET

Fredag 25 februari

Utkommer fredagar

1994 20:e årg.

Lösnummer 2 kr

7

Kärlek, knark och Katalonien på bokrean

Kvalitetsrea, är temat för Bok-Lådan i Lund, som profilerar sig i en egen inspirerande katalog med ett 60-tal titlar av varierande slag. Vi har frågat personalen på Bok-Lådan vilka böcker de rekommenderar VB:s läsare.

Lena Lundgren börjar med *Modernismen i Katalonien*. Den passar bra efter en katalonsk höst med teater, konst och musik, tycker Lena. Boken innehåller texter av

flera författare och inleds med en fantastisk skildring av hur man närmar sig Barcelona tåguffarvägen. En poetisk och kärleksfull beskrivning om att vara på väg. Boken innehåller också mycket om konst och arkitektur och är bra både som vägledning under resan och som förberedelse inför en resa, t ex en vandring, tycker Lena.

Magisk realism

En annan bok från samma trakt är *Krossad spegel* av Mercè Rodoreda. Boken handlar om en familj i Barcelona i mitten av 30-talet. Genom familjen får man följa samhällets sociala och politiska utveckling. Samma författare har skrivit *Diamanttorget*, som är en fantastisk kvinnskildring - också den från Barcelona. Den boken är inte med på rean men finns som en bok för alla. Den bör man läsa först, säger Lena. Mercè Rodoreda skriver i en magiskt realistisk stil som liknar den latinamerikanska.

Julys folk av Nadine Gordimer är en annan roman som Lena Lundgren vill lyfta fram. Nadine Gordimer har trots nobelpriset blivit relativt lite läst. Men hon bör passa VB:s politiskt intresserade läsare. Boken räknas som en av författarens bästa och handlar om Sydafrika under fullt inbördeskrig. En vit familj flyr till sin svarte tjänares hem. Den tidigare rollfördelningen måste ifrågasättas. En kärlekshistoria löper parallellt med politiska och moraliska konflikter.

Spänning i Riga

Nästa författare som Lena rekommenderar är Henning Mankell. Reaboken heter *Hundarna i Riga* och handlar om knarksmuggling i Lettland. Det är en spännande deckare som snart ska komma som TV-film. Henning Mankell skriver om samhällsproblem t ex rasism och apartheid och han skriver i deckarform. Böckerna är de första i Sverige

som är i samma stil som Sjöwall & Wahlöös. Huvudpersonen, polisen Kurt Wallander, är liksom Martin Beck en vanlig polis som har problem i äktenskapet och som jobbar för mycket.

En annan bok som man ska passa på att läsa innan den snart kommer som film är *Joy Luck Club* av Amy Tan. Det är en bok om kvinnor. Handlingen är en mahjongklubb som startas under brinnande krig i Kina och återupplivas 1949 i San Francisco. Författarens mamma är kinesiska, hon själv kommer från San Francisco och boken handlar om henne själv. Boken är mycket omtyckt och efterfrågad och den

fortsättning sid 2

Efter tusen år av tystnad

I Sagohusets nya, vackra tillbyggnad höll Birgitta Onsell i söndags ett föredrag om sin nya bok "Efter tusen år av tystnad- gudinnebilder och glömda spår." Gudsbilder är människors bilder - och några andra finns inte att tillgå. I tusen år har vi nu haft den manliga trenigheten, Gud, Sonen och Den Helige Anden.

Hur uppstod religionen?

Teologi är enkönade överenskomelser, där människa är detsamma som man i de flesta fall, menade Birgitta Onsell. Men hur uppstod religionen? Människor har haft ett behov av att uttrycka vördnad för livet och växandet. Man aktade och förundrade sig över den ständigt gröna misteln, jorden som frambringade grödan, ägget som innehöll liv och kvinnornas hemlighetsfulla rum. Man fann att kvinnans cykler stämde överens med månens rytm. Så det mycket fjärran tycktes ha samband med det mycket nära. Kvinnans blödande bands samman med hennes fer-

tilitet. Vad hände då med kvinnan när menstruationen upphört? Den icke-menstruerande kvinnans blod förvandlades till vishet!

Den första heligbilden förbands med kvinnligt skapande urkraft och moder jord blev den stora gudinnan.

Höga Visan föredöme

Senare blev paret den religiösa förebilden. Höga visan är en förebild för människors kärlek. Men ur det jämbördiga paret förändrades rollerna och kvinnan blev gudamaka, som Hera, Zeus svartsjuka hustru i den grekiska mytologin.

Födandet kunde inte beskrivas på naturligt sätt; Athena föds ur Zeus huvud och Eva skapas ur Adams revben - mannen "föder" på allsköns fantasifulla sätt!

Samhället speglas

I ett tredje skede har gudinnan upplösts och guden skapar mannen till sin avbild. Vi måste komma ihåg, menar Birgitta Onsell, att myten speglar det bakomliggande samhället. Eva kommer till under

Adams sömn och kallas maninna. Kvinnan förknippas nu med ondska och skuld och som straff skall hon med smärta föda barn. Och Adam ska råda över sin kvinna. Så har gudinnan, moder jord ersatts av, guden, fadern i himlen.

IBibeln beskrivs över tusen män, och c:a 80 kvinnor. Männerna är oftast goda, barmhärtiga, omhändertagande medan kvinnorna skildras som otuktiga, liderliga och upphov till ett otal missgärningar. Och häxbålen brann i flera hundra år.

Birgitta Onsell's bok, som kommer ut i vår, innehåller en mängd bildillustrationer från olika kulturer och epoker. Vi fick några smakprov: t ex. de första templen var grottor, rödmålade inuti för att likna kvinnans sköte och en vacker flodhäst som var den gravida kvinnans gudinna!

Så i tusen år har gudinnorna varit glömda! Det är dags för deras återupprättelse och dags för oss människor att sluta skövla och miss-handla moder jord!

Agneta Granér

Mitt hår är grått en häxas kliiga kvasthår över dolkska mungipor som tuggar idisslade oförrätter som inte nånsin spottas ut annat än i motvind "arg skattebetalare"

Försvara rätten till din kropp

Från Malmö hör vi att en abort genomförs på en kvinna utan att hon visste det och utan att hon ville det. Vi hör också om en tonårsflicka som utsatts för forskningsexperiment i samband med en abort.

Detta påminner oss om behovet att försvara kvinnors rätt att bestämma över sin kropp. Vi skulle gärna vilja att det var onödigt, att vi här i Sverige en gång för alla hade fått den rätten, men så är det inte. Den måste hela tiden försvaras mot övergrepp som de i Malmö, och mot förstulna angrepp på den fria aborträtten i den politiska diskussionen.

Abortmotståndarna i Sverige ställer genom KDS till synes ganska mätliga krav i riksdagen. De vill återinföra obligatorisk rådgivning före abort och motiverar det med vackra ord om stöd till kvinnan.

Ingen vill förringa ett abortingrepp, men undersökningar i flera länder tyder på att när kvinnor beslutat sig för att inte ta emot ett oönskat barn, så genomför de aborten oavsett samtal och oavsett om aborten är legal eller inte. Obligatorisk rådgivning blir ett sätt att fördröja, försvåra och lägga skuld på kvinnan.

I religiös fundamentalism är ofta den fortsatta underordningen av kvinnan central. I västvärlden idag kanaliseras kampen mot kvinnors jämställdhet i abortmotståndet, och det sker i termer av etik och moral. Som en delvis räknar troligen de svenska abortmotståndarna den just beslutade ändringen i läroplanen med tilläggen om kristen etik. Det viktigaste i den kristna etiken, menar de, är respekt för livet, och livet börjar i konceptionsögonblicket.

Att frånta kvinnan hennes rätt till sin kropp är centralt i de kristna höger rörelser som vi kan se i USA och som man därför, tyvärr, kan befara ytterligare växer till sig här. Å andra sidan, är USA-inflytandet så starkt så kanske också andra tendenser gör sig gällande. En taleskvinna för Clinton-administrationen har markerat ett brott i den amerikanska politiken med att uttala att i hennes dröm är alla barn våldtäkta.

Det var män och kvinnor i den socialistiska rörelsen som först drev krav om kvinnors rätt till kontroll. Hinkel Berggren fick avtjäna fängelsestraff på Långholmen för att han propagerade för preventivmedel. Elise Ottesen-Jensen började agitera inom den socialistiska rörelsen och genom hennes och andras arbete fick vi i Sverige en folkrörelse för sexualupplysning, preventivmedel och senare för legalisering av aborterna. Hon var före sin tid med att för mer än

femtio år sen hävda inte bara att alla barn skall vara välkomna utan också att sexualiteten skall vara en källa till glädje.

Gradvis mildrades synen på aborter i Sverige, men det var abortlagen 1974 som blev en omvälvning för svenska kvinnor och för sjukvårdspersonal. Den innebar gratis sexualrådgivning, billigare preventivmedel och tidigare aborter (utan obligatorisk rådgivning och sk tvålåkarintyg) vilket minskade medicinsk och psykologisk press på kvinnorna. Det totala antalet aborter ökade inte och tonårsaborterna minskade. Svenska kvinnor behövde inte längre åka till Polen.

Globalt sett är illegala aborter en av de största hälsoriskerna för kvinnor. Varje år dör en halv miljon kvinnor i samband med graviditeter och en fjärdedel eller en tredjedel av dem som följt av illegal abort. En legalisering av aborter (och resurser till reproduktiv hälsovård) skulle innebära ett enormt steg framåt för kvinnor och kvinnors hälsa.

I riksdagen har i år lagts en sexpartimotion om bistånd och om befolkningsfrågan: "Det är viktigt att aborterna inte görs så restriktiva att illegala aborter blir enda möjligheten. En restriktiv lagstiftning minskar inte aborternas omfattning utan skiftar bara över antalet från legala till illegala med de ökade risker detta innebär."

Av alla riksdagspartier var det bara KDS som inte vill skriva under på det. Det är något illavarslande eftersom Alf Svensson är biståndsmistern och även ansvarig för Sveriges agerande vid den kommande FN-konferensen om befolkningsfrågor.

Det ryktas om att abortmotståndare ligger bakom stölden av Edvard Munchs tavla Skriet. Abortmotståndarna har länge använt sig av den bilden i sin propaganda. Bilder och symboler är viktiga. Låt denna bild istället symbolisera en kvinna som inte har rätt till sin egen kropp.

Från de yngsta brukarna av kommunal omsorg

På en av kommunens dagisavdelningar har en 4-årig, afrikansk flyktingpojke börjat.

Efter att ha levt ganska så isolerad med mamma och en baby, är han jublande glad att få träffajämningarna lekkamrater. Då han varken talar eller förstår svenska får han använda andra medel att uttrycka sin vilja, vilket ibland irriterar hans blivande kompisar.

Personalen har för barnen förklarat hans "stökiga beteende" med att han inte förstår vårt språk.

När barnen håller på och klär på sig för att gå ut säger Kalle, 5 år: Kunde det inte ha börjat en svensk i stället.

Förskollärare Annika studsar till. Vad har hon nu i sin pedagogiska nit ställt till med?

Annika: Ja, men skulle du inte velat att Marcus gått på dagis?

Kalle ser frågande ut. Marcus är hans bästa kompis.

Annika: Marcus mamma och pappa kommer ju från Ungern, så Marcus är ju inte svensk.

Kalle: Ja, men en ljus en då. Annika samlar berörda barn i soffan och berättar för dem varför Tomas måste vara i Sverige.

Är det så det börjar?

Är det så det börjar? Ett avvikande beteende kräver sin förklaring och förklaringen bidrar till att öka främlingskapet.

Att det kan vara svårt att påverka någon som redan bildat sig en uppfattning visar följande konversation.

Vera och Arvid, 6 år samtalar vid matbordet: Vera: I går var Camel, Samira och Kristina hemma hos oss. Arvid: Va sa du? Kamel?, Vera: Jaa, Camel. Arvid: Hur många pucklar har han? Vera: Han har inga pucklar, det är en farbror. Arvid: Jaha, e han brun? Vera: Jaa, osså har han svart hår. Arvid: Här? Du menar väl man.

A-S L

forts från sid 1

Kärlek, knark och Katalonien på bokrean

passar nog VB:s läsare, säger Lena och tillägger att boken finns bara på BokLådan.

Sorgsen varelse

Åsa Bergfalk, vill lyfta fram barnboken *Jöns Långnos* om en blyg och bortkommen figur. Stasys Eidrigevicus tecknar honom som en mycket sorgsen varelse med en tragikomisk näbblik näsa. Lennart Hellsing har tolkat verserna om den ensamme och kanske lite dumme Jöns. Men teckningarna är viktigast, tycker Åsa. Det är en serie melankoliska bilder fyllda av trolsk sagostämning och poesi.

En bok skriven inifrån ett absolut mörker är *Delandets bok* av lundaförfattaren Aris Fiororetos. Den handlar om sorgen efter hans älskade som 1988 omkom i en trafikolycka. De hade känt varandra knappt ett år. Boken är skriven för att hålla henne kvar. Men att hålla den döda kvar är omöjligt. Författaren konstaterar att varje minne i någon mån blir en förvrängning av det man minns. Det blir saken som håller henne kvar. Hon finns i boken fasthållen av författarens intensiva saknad. *Delandets bok* är en gripande läsning av en "negativ" kärlekshistoria, säger Åsa.

Härligt tjock

Åsa rekommenderar också en härligt tjock roman, *De besatta*, av författarinnan A.S. Byatts. Det är en pusselroman och en kärleksroman där två kärlekshistorier på två tidsplan löper parallellt och

drivs framåt av varandra. I centrum finns två litteraturvetare: han är expert på en viktorsiansk manlig poet och hon är expert på en kvinnlig dito. Deras vägar korsas när han kommer en dittills okänd brevväxling mellan poeter på spåret. Det här är en bok som är tillräckligt tjock för att man under läsningen omtumlad ska kunna lyfta blicken från boksidorna och belåtet konstatera att man har mycket härlig läsning kvar. Om man nu kan slita sig från den bitvis rent thrillerartat spännande handlingen.

Magnus Jando vill slå ett slag för Claudio Magris bok *Donau*. Det är en fin skildring av människoöden längs Donaus flöde. En spännande reseskildring såväl som en rejäl dos europeisk historia och kulturhistoria.

Italienskt kök

Ett annat slags resa kan man göra med hjälp av *det italienska köket från Piemonte till Sicilien* av Claudia Roden. Åt er igenom alla italienska regioner från norr till söder och läs om Italiens olika kulinariska traditioner, manar Magnus.

Världens miljö förlorar på EU

I VB nr 3/94 refererades under rubriken "Europas miljö vinner på EU" ett möte med Annika Åhnberg angående ett EU-medlemskaps konsekvenser för Sveriges miljö. Hon instämde på detta möte i miljökonsekvensutredningens slutsats att ett EU-medlemskap inte har några avgörande effekter på miljöområdet. Hon hävdade tvärtom att Sverige har en hel del att lära av EU på detta område. VB har bett Karin Svensson Smith om några kommentarer med utgångspunkt från den artikeln. Karin och Annika var vänsterpartiets representanter vid Riokonferensen.

Miljökonsekvensutredningen är framför allt en jämförelse på det miljöjuridiska området. Det finns mycket som påverkas av EU utan att vara reglerat i lag, menar Karin. EU:s övergripande målsättning är att underlätta handel för att därigenom öka tillväxt och konsumtion. Miljö har aldrig varit något överordnat mål i EU. Denna inre marknad kommer enligt en rapport, TASKforce report on the environment and the internal market, att medföra att den gränsöverskridande lastbilstrafiken ökar med 30-50%, vilket bl a innebär ett ökat koldioxidutsläpp med 40%. Karin tycker, att detta bör jämföras med den minskning på 70% som enligt FN:s experter krävs de närmaste åren för att inte klimatet skall påverkas.

–Annika Åhnberg menar att Sverige inte är bättre på att tillämpa miljölagarna än länderna inom EU. Delar du hennes åsikt?

–Det är svårt att svara på det eftersom jag inte tror att det finns någon tillförlitlig jämförande statistik. Det jag vet är att man i de flesta EU-länder saknar den typ av miljökontrollerande tillsynsmyndigheter på kommun- och länsnivå som vi har i Sverige. I EU-länderna finns i regel bara en central myndighet som skall bevaka att miljölagstiftningen följs. Jag har svårt att tro att detta skulle innebära en bättre implementering av miljölagstiftningen i EU än i Sverige, snarare tvärtom.

–Hollands förbättringar när det gäller miljöfrågor inom jordbrukspolitiken tar Annika Åhnberg upp som exempel på föredöme i EU:s miljöpolitik. Har du någon kommentar till detta?

–Hollands situation är helt ohållbar när det gäller kvävebelastning i jordbruket på grund av övergödning. De är helt enkelt tvingade att göra något innan alla deras vattendrag är helt förstörda. Vad beträffar bekämpningsmedel har de, liksom de flesta EU-länder, en skyhögt högre nivå per hektar än utgå från än Sverige. (18,5 kg bekämpningsmedel per ha jämfört med 1,4 kg per ha i Sverige, OECD 1987). På de flesta områden har Sverige hunnit längre än EU:s länder. Detta gäller t ex kontroll av industriutsläpp och avgasrening, bättre kommunal rening av avlopp mm.

–Vad anser du om de specialavtal Sverige fått i förhandlingarna med EU när det gäller t ex våra strängare krav på avgasrening?

–Dessa undantag är tidsbegränsade. Själva idén med detta är att EU:s krav skall ha hunnit ifatt Sverige när tidsfristen går ut så att Sverige slipper harmonisera sina krav nedåt. Detta tror jag är en naiv förhoppning eller ett försök att slå blå dunster i ögonen på svenska folket inför folkomröstningen. När miljö och frihandel kommer i konflikt med EU segrar nästan alltid frihandelsprincipen. Danmark har pga frihandelsprincipen tvingats acceptera 13 lösningsmedel, som orsakar hjärnskadorna, och som tidigare var förbjudna på grund av detta.

–Miljöproblemen liksom många andra problem idag är ju gränsöverskridande. Måste inte miljöpolitiken bli internationell? Är inte EU vår chans på detta området?

–Man kan inte lämna resten av

världen utanför. Miljöproblemen är globala. Tredje världen och USA är alltför viktiga för att förbigås. Om Sverige går med i EU så kan vi inte handla utifrån våra egna utgångspunkter i internationella förhandlingar. Vi kan inte vara en radikal pådrivare. Alla EU-medlemmar måste ju tala med en röst. EU:s handlande i sådana situationer har inte varit föredömligt precis.

–Kan du förklara det lite närmare?

–Jag deltog själv på Världsmiljökonferensen i Rio de Janeiro 1992. Det var i detta sammanhang som jag fick tillfälle att iakttaga dåvarande EG:s agerande. Bara en vecka före konferensen meddelade EG:s miljökommissionär Carlo Ripa di Meana, att han tänkte utebli från konferensen på grund av att EG:s beslutande ministerråd vägrade att förse honom med progressiva miljöbeslut. Han fördömde EU:s miljöpolitik som en "högskola i hyckleri". Carlo Ripa di Meana avgick strax därefter och ersattes av en grekisk miljöminister som är redare och känd näringslivsföreträdare.

–Men frånhänder vi oss inte möjligheten att påverka EU genom att stå utanför?

–När det gäller vår möjlighet att påverka EU i en radikal riktning tror jag att vi har större möjlighet till detta genom att stå utanför som ett exempel på ett land med en bra miljöpolitik. Dessutom tror jag att möjligheten att påverka EU:s politik blir större om vi kan delta i olika aktioner och påtryckargrupper utanför EU:s beslutsmaskineri.

Lundakonstnär på vårsalongen

Bland de över trehundra verk som valts ut till årets vårsalong på Liljevalchs i Stockholm fanns ett av en Lundakonstnär, Azariah Mbatha: "Noah's ark". Se detalj av bilden här ovan.

Azariah är från Sydafrika och hans linoleumsnitt har direkta rötter i den afrikanska konsttraditionen. Han fick en svensk konstutbildning på Konstfack redan under sextio-talet, och sedan dess har han varvat konstutbildningar och konstutövande med lönearbete och universitetsstudier. Sedan förra året satsar Azariah Mbatha helt på konsten. Och det börjar ju bra med vårsalongen. Veckobladet gratulerar och önskar lyckat till.

Vänsterpartiets sommarläger i Lönsboda

23/7 - 31/7

Planeringen är i full gång och förmiddagsstudierna ägnas bl a åt EU, valet, de unga och näthossona.

Har du andra förslag ring någon av oss. För dig som aldrig varit med kan vi berätta att på lägret finns barn, tonåringar och vuxna. En dag måste du laga mat, en annan dag ca två timmar samla ved till lägerelden och vissa städuppgifter och en tredje dag hjälper du till med barnpassningen kl 10-12. Sedan är du fri och kan välja mellan fiske-, bad, kanoting, volleyboll, boule, schack, besöka korgmakare, skogspromenader, samtal, tälja pinnar, musicera m.m.

Örjan Svedberg 040-15 76 99,
Lena Lundgren 046-14 49 64,
Anna-Stina Löven 046-14 38 05

VECKOBLADET Bredgatan 28, 222 21 LU
160 kr per år Insättes på postgiro 1 74 59-1
Bondeson, Sveriges lin, bok och t. VB-re
Svarbröder, tel 046-1175 80 orso
65 82 Mar också lär på Bred
Eftertryck utrikes om 400 ggs. Bi
egendom, eg. behåller sig litten att kol
Bredgatan 28 Lund Tel. 046-1175 81.

Skricka in hela adressen i Veckobladet
NY ADRESS

Listigt problem?

Signaturen rl, som tydligen skrev in mellanrubriken om "spränglistor" i referatet från vänsterforum i Södertälje, vidhåller i förra Veckobladet att mer än två listor för ett parti i en valkrets är lika med spränglista. Så är det inte.

Vår tanke vid Vänsterforums träffar har hela tiden varit att om vänsterpartiets distriktsledning i Stockholm klanar till det på samma sätt som vid förra valet (resultat: Bo Hammar, Ylva Johansson och Margo Ingvardsson lämnade partiet under stort ståhej!), ja, då är det bäst att valkonferensen i Stockholm fastställer två eller flera listor. Dessa listor ges en naturlig koppling till den interna debatten om förnyelse genom att i en lista toppas av Gudrun Schyman, Eva Zetterberg, Per Sundgren, Margareta Olofsson och Gunnar Ågren medan den andra kan inledas med Jan Strömdahl, Kenneth Kvist, Bitte Engzell osv. Då ger man väljarna chansen att ge sitt stöd till antingen förnyarna eller till återställarna.

En spränglista däremot är, som rl påpekar, en lista som sätter upp utan partiets/valkonferensens välsignelse. Det kan naturligtvis bli nödvändigt om man inte är lyhörd.

Nu har provvalet i Stockholm givit ett hyfsat utslag utom vad gäller landstinget. Ung Vänster kan däremot knappast vara nöjda med resultatet för sina ungdomskandidater. Jag tycker att det vore bäst om den unga vänstern ställer upp egen lista i riksdagsvalet och att partiet godkänner det. Och det måste ju inte vara någon välkammad kandidat från Stockholm som toppar en sådan lista! Alltså minst två listor i riksdagsvalet i Stockholm - inte spränglistor men väl listor med sprängkraft, som ger väljarna möjlighet att välja inte bara vänster utan också vilken vänster man vill ha!

Valet är enkelt ... (v) eller fasa!
Lennart Värmbly

Nytt Agenda 21-möte den 3 mars

Hållbara avfalls- och avloppssystem är rubriken på nästa möte på Djingis Khan den 3/3. Inledare är Eva Leire, som är ansvarig för avfallskurserna på institutionen för miljö- och energisystem, samt Per-Anders Hjort. Han har tills helt nyligen varit marknadschef på Lunds Renhållningsverk, men är nu tjänstledig därifrån för att arbeta som Agenda 21-samordnare och miljöutredare i Lund.

Mötet börjar 19.30 och hålls i bnf Djingis Khans pub.

Alla intresserade välkomna!

Promenader från Djingis Khan-området går ofta genom Östra Torns by. Det är en lugn och fridfull atmosfär över byn och det är lätt att föreställa sig att som det ser ut nu, så har det sett ut i alla tider. Inget kan vara längre från sanningen. Jag flyttade hit till området på våren 1972 och när jag tänker tillbaka blir jag nostalgisk. Förändringen på dessa tjugo år är enorm, sett med mina ögon.

Egen brevbärrare

Djingis Khan-området byggdes av Akademiska Föreningen 1971-1972 som bostäder för studenter som bildat familj. Endast enkla trerumslägenheter fanns, med gemensamma grönområden, alla hade samma villkor och hyran var ca 500 kronor under 10 månader, sommarmånaderna var hyresfria. Vi som bodde här hade inget ansvar för husen, vi kunde i lugn och ro ordna fester och andra trevligheter. Området var liksom utslängt i naturen. Mellan motorvägen och oss fanns endast åkrar, vilket hade till följd att Lunds kommun mer eller mindre glömde bort oss. Gatlyktor saknades på vägen hit, plogning när det snöat skedde bara ibland. Postverket tänkte lämna vår post i utkanten av området, men vi ordnade istället en egen brevbärrare och betalade gemensamt hans lön. Omkring ett år gick den privatanställda brevbärraren runt, sedan skändes väl antagligen postverket och tog över. På avslutningsdagen för den omtyckte egna postmannen gick Blåsorkestern med och spelade på hela turen och många gav honom avskedsprester.

Når vårt område senare övergick till att bli bostadsrätter ändrades sakta karaktären på samvaron. Den kom mer att handla om om- och utbyggnader och gränser än att planera grisfester, barnkalas och dans vid Bananen.

Den tidens promenader genom Östra Torns by kändes lantliga, höns gick och pickade i vägkanten, och en bonde hade grisar, det kändes på lukten. Mitt i byn fanns en damm och det var glest mellan gårdarna. När det blev tal om att bygga höghus inne i byn, ställde sig nästan samtliga på vårt område upp och protesterade.

Domkyrkans jord

Eftersom förändringen varit såpass stor enbart de senaste 20 åren, hur har då förändringarna sett ut historiskt? I Domkyrkans årsböcker från början av 1100-talet finns återgivet ett gåvobrev från den danske kungen Sven Estridsson (kung 1044-1074). Han skänkte ca 1060-1070 hälften av jorden i (Östra) Torn till Lunds äldsta biskopskyrka. Kanske var det den jord där vårt område nu ligger. Efterhand kom Domkyrkan att äga all mark i Östra Torn. Kyrkan överlät brukandet av jorden till

arrendebönder, som själva ägde sina boningshus och andra hus på tomt, men som betalade både pengar, säd, höns, ägg osv till kyrkan.

Några större förändringar upplevde inte arrendebönderna (arrendevikten betalades t ex med samma belopp under flera århundraden) förrän omkring 1800 då en omfattande jordomflyttning gjordes i Skåne, enskiftet. Det innebar att de tidigare små åkerlapparna samlades ihop till större ägor. De bönder som hade ägor längst bort fick sina gårdar flyttade ut till de nya åkrarna. Östra Torns by bestod av 18 gårdar 1814, varav 7 flyttades ut. Det är en liten utflyttning, och det har haft den effekten att byn är en av de få byar som fortfarande har bykärnans struktur intakt.

Byn har aldrig haft egen kyrka, som också bidragit till att den har lämnats i fred. Byborna har varit hänvisade till S:ta Maria kyrka inne i stan och begravts där på kyrkogården fram till 1816. I början på 1800-talet levde ca 250 personer i byn tillsammans med sina hästar, kor, får, svin, höns och ankor. Där fanns skräddaren, skomakaren, snickaren och smeden. Fem år innan jag flyttade hit fanns endast 79 personer kvar i byn.

AF - ny jordägare

Lunds kommun hade inte mer än köpt marken av Domkyrkan förrän de sålde en bit av den till Akademiska Föreningen. AF började bygga gårdarna G och H år 1971 och området fick namnet Djingis Khan efter ett studentspex.

Djingis Khan hette egentligen Temutjin och tillhörde en förnäm släkt i Mongoliet. Efter sina erövringar som mongolhövding i början av 1200-talet, då han la under sig stora landområden runt Mongoliet och delar av norra Kina, fick han titeln Djingis Khan, som betyder den allra störste härskaren. Djingis betyder den allra störste och Khan är härskaren. Vi som bor på Djingis Khan-området trampar alltså mark som i nära tusen år varit Domkyrkojord och vi bor på den allra störste härskarens område. Våra små barn vistas på den allra störste härskarens dagis.

Vill du veta mer om Östra Torns by finns Sven B Eks studie "Östra Torn - etnologisk bystudie" från 1968.

Ingegerd från den allra störste härskarens område

Premiär!

Lunds nyaste biograf KINO premiärvisar Julio Medems film

KOSSOR

i kväll fredag 19.00
Kyrkogatan 3

STTIDNING A

PROP-möte om hälsa efter 2000

Livslängdsmedelåldern för européer har sedan 1700-talet gått stadigt uppåt. Syd har haft samma utveckling sedan mitten av 1900-talet. Är det eran slut nu?

Torsdagen den 3 mars kl 19.15 i stadshallen berättar med dr P-O

Ostergren om *Den globala hälsoutvecklingen in i 2000-talet*. Välkomna önskar

Programmet för befolkningsfrågor vid Lunds universitet

Flyktingar i Malmö?

Föreningen Kvarnbyskolan ordnar en "brasafton" om flyktingar. En tidningsdebatt om eventuellt utnyttjande av Värnemens sjukhus som flyktingförläggning väckte frågan om huruvida flyktingarna verkligen var välkomna till Malmö. Anders Westerberg från invandarverket och en representant från Malmö kommun inleder. Alla är välkomna till folkhögskolans lokaler på Industrigatan 4 (gamla skofabriken) onsdagen den 2 mars kl 19.00.

Föreningen Kvarnbyskolan

Enda chansen i vår!

Trefaldighetsnatten

Lyrisk svit för två stämmor
Musik och regi: Maria Sundqvist.
Recitation: Anders Granström.

Skissernas museum
Onsdag 2 mars kl 19.

MÖTE MÖTE

KOMPOL möte Må 28/2 kl 19.30 på partilokalen. Tema: Kommunstyrelsen. Budgetramar.

RÖDA KAPELLET Sö 27/2 18.45. Rep i Kapellsalen. Rep inför spel 8,11, 13 och 26/3. Jubelrepetoaren: (obs ändring) 8, 39, 113, 128, 132, 155:2, 194:2, 219, 223, 226, 237, 239, 250, 253, 257, 261, 269, 270, 287 samt 166 för 11/3.

I mars är följande spelningar inbokade: 8:e (int kvinnodagen) i Malmö på kvällen, 11:e på, personalfest för KDN Norr, Fåladsgården 19-20, därefter färd till veckoslutshelg i Skåne Tranås, vid hemfärd sö em 13:e, spel i Tomelilla 15.00. 26:e jubileumskonsert med fest på kvällen.

STORBANDET repar med Håkan O. onsd. udda veckor 19.00 på Regnbågen, Sunnavägg 235-237. (Bengt Hall) Ta med notställ och 20 bagare. Återbud ring Hans 250 530.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Karin Blom, Ann Schlyter och Kajsa Theander.

Manus sänds per post till: Veckobladet, Bredg. 28, 222 21 Lund Onsdag e. 18 till fax 046-14 65 82.

Telefon till redaktörerna: Thomas Schlyter 046-14 75 05. Kajsa Theander 046-13 28 40.

Vid utebliven tidning ring: Rune Liljekvist 046-11 50 69.